

Fondovi Europske unije, prilike i mogućnosti za rast gospodarstva (Dio IV: Izrada projektnog prijedloga)

Mario Šimunković, mag. oec.

Visoka škola Nikola Šubić Zrinski

U prošlom broju časopisa objašnjen je pristup logičke matrice kojim se služimo u izradi cjelokupnog projektnog prijedloga. Logička matrica je analitički alat koji omogućuje lakše snalaženje u procesu planiranja, provedbe, praćenja i evaluacije projekata, odnosno skup međunarodno prepoznatih metoda koje se koriste za većinu razvojnih projekata. Omogućuje provjeru izvedivosti i relevantnosti projektnog prijedloga.

Izradu projektnog prijedlog započinjemo sažetkom projekta u kojem navodimo osnovne podatke o projektu: naziv projekta, sažetak projekta (30-100 riječi), detaljan opis projekta (najviše dvije stranice teksta), predviđeno trajanje provedbe projekta u mjesecima i područje provedbe projekta. Sažetak izrađujemo na kraju, ali ga logički smještamo na početku projektnog prijedloga. U procesu izrade projektnog prijedloga radimo analizu problema, opis dionika, opisujemo relevantnost projektnog prijedloga s obzirom na Poziv i ključne strateške dokumente, objašnjavamo relevantnost i uloga ostalih definiranih dionika, opisujemo prijavitelja, upravljačke i provedbene kapacitete te horizontalne politike i dodanu vrijednost koju projektni prijedlog može postići. Na kraju važna je održivost koju svaki projekt mora imati.

Analiza problema

Analiza problema treba odgovoriti na pitanja na koji način projektni prijedlog pridonosi rješavanju prepoznatih problema i potreba područja na kojem se projektni prijedlog provodi te kako se projektni prijedlog uklapa u ciljeve i prioritete relevantnih strateških dokumenata.

Potrebno je definirati i opisati:

- temu, odnosno okvir i predmet analize,
- problematiku koju predloženim projektnim prijedlogom želite riješiti,
- širi okvir analiziranog problema i uključujući potrebne statističke i druge dostupne podatke vezane uz određenu vrstu ciljne skupine,
- geografsko područje na kojem će se projekt provoditi,
- poveznicu između predloženog projekta i problematike utvrđene analizom, odnosno, ukazati na postojeće negativno stanje te na koji način se ono želi riješiti predloženim projektnim prijedlogom, odnosno kako će projektne aktivnosti pozitivno utjecati na ciljnu skupinu.

Opis dionika

Kod opisa dionika potrebno je definirati i opisati ciljnu skupinu, postupak njenog odabira, način uključivanja u projektne aktivnosti i moguće mjere motivacije ciljne skupine za zadržavanje i ostanak u projektu.

Predviđeni broj pripadnika ciljnih skupina potrebno je jasno kvantificirati. Ukoliko opis projekta uključuje više vrsta ciljnih skupina, odnosno ciljnu skupinu i krajnjeg korisnika, poput obitelji nezaposlenih osoba s invaliditetom, poslodavce ili društvo u cjelini potrebno ih je logički poredati po važnosti odnosno navesti tko će imati kakvu korist od projektne aktivnosti.

Relevantnost projektnog prijedloga s obzirom na Poziv i ključne strateške dokumente

Potrebno je definirati i opisati važnost i relevantnost predložene teme u odnosu na Poziv, objasniti na koji način će projektni prijedlog doprinijeti ostvarivanju njegovih ciljeva kao i ciljeva prioriteta. Važno je uklapanje projektnog prijedloga u strateške dokumente na EU, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini (navedite točan prioritet i mjeru uključujući i numeričku oznaku ukoliko postoji) i razmotriti potencijalne sinergije s drugim EU inicijativama, kao i na koji je način osigurano izbjegavanje dupliciranja određenih aktivnosti.

Uklapanje projektnog prijedloga na regionalnoj razini odnosi se na uklapanje u županijske razvojne strategije onih županija u kojima bi se projektni prijedlog provodio ili na koje bi imao utjecaja. Uklapanje projektnog prijedloga na lokalnoj razini odnosi se na uklapanje projektnog prijedloga u lokalne planove i/ili strategije.

Relevantnost i uloga ostalih definiranih dionika

Potrebno je definirati i opisati na koji način smo prepoznali pojedine interese i probleme pojedinih drugih dionika, kao i na koji se način problemi i potrebe identificiranih drugih dionika planiraju rješavati (ili sudjelovati u rješavanju) projektnim prijedlogom.

Drugi dionici projekta mogu biti različite skupine, organizacije, trgovačka društva ili pojedinci u lokalnoj zajednici koji imaju ili mogu imati značajan interes u projektu. Potrebno je imati na umu da različiti dionici imaju i različite interese, kapacitete i probleme koje je potrebno analizirati. Potrebno je jasno obrazložiti uključenost svih drugih dionika u projektu, njihov oblik sudjelovanja (npr. prijavitelj, partner, odnosno dionik na operativnoj razini, ostali na koje projekt utječe itd.) kao i pojasniti točnu ulogu u provedbi projektnih aktivnosti te stav dionika prema projektu (pozitivan stav, neutralan stav, negativan stav). Potrebno je imati na umu kako i identificirani dionici u projektu mogu imati značajnu ulogu u ostvarenju održivosti projekta, kao i široj primjeni rezultata projekta.

Opis prijavitelja

Vrlo važan dio aplikacije u kojem dokazujemo operativnu i financijsku sposobnost (kapacitet) prijavitelja. Važno je iskustvo u prijašnjim projektima – ako ih je bilo više, važno je naglasiti one koji su tematski povezani s predloženim projektom te one koji potvrđuju da prijavitelj ima iskustva u projektima slične financijske "težine" i iskustva u vođenju projekata. Prijavitelj može biti javni ili privatni subjekt.

Kod upravljačkih i provedbenih kapaciteta obraćamo pozornost na svrhu i strateške ciljeve prijavitelja, a definiramo glavne aktivnosti, vlastite operativne, tehničke i stručne kapacitete, broj plaćenih i

neplaćenih djelatnika te volontera, materijalne resurse kojima raspolažemo (uključujući ured(e), opremu, namještaj, logistiku itd.). Važno je odrediti i nematerijalne resurse (uključujući stručna znanja (know-how), intelektualno vlasništvo, pristup bazama podataka i ostalim izvorima informacije, koalicije, mreže, platforme).

U ovom koraku definiramo organizacijsku strukturu i tim, pri čemu je potrebno navesti i predviđene članove projektnog tima prema funkcijama koje će obavljati tijekom provedbe projekta, bez potrebe uključivanja imena pojedinaca.

Ukoliko je prijavitelj bio uključen u upravljanje i provedbu projektima ukratko treba opisati provedene projekte (maksimalno 3), ulogu u provedbi, ukupni iznos te rezultate.

Pitanja koja se postavljaju u vezi s operativnim kapacitetima su sljedeća: Imaju li prijavitelji i partneri dovoljno iskustva u upravljanju projektnim ciklusom; Posjeduju li zadovoljavajuću razinu tehničke stručnosti (poznavanje tema kojima će se projekt baviti); Imaju li dovoljno upravljačkih (menadžerskih) kapaciteta itd. Važno je detaljno navesti podatke o zaposlenicima, ostalim resursima, iskustvu (nadopunjuju predlagatelja) te opisati i nematerijalne resurse (uključujući stručna znanja (know-how), intelektualno vlasništvo, pristup bazama podataka).

Horizontalne politike i dodana vrijednost koju projektni prijedlog može postići

Potrebno je definirati i opisati elemente horizontalne politike (jednakost, antidiskriminacija, pristupačnost za osobe s invaliditetom, održivi razvoj i zaštita okoliša i slično) te specifične elemente dodane vrijednosti koje bi se provedbom projektnog prijedloga mogle osigurati, poput promocije ili jačanja partnerstva i uključenosti dionika, inovacija, komplementarnosti, sinergije i integracija s drugim aktivnostima financiranim iz Operativnog programa kao i primjena odnosno širenje primjera najbolje prakse, ako postoje.

Financijski kapacitet

Za financijske kapacitete prikazujemo financijske podatke i izvore financiranja na temelju podataka iz financijskih izvještaja.

Financijski kapaciteti prijavitelja obuhvaćaju prihode prijavitelja u odnosu na ukupnu vrijednost projekta (prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi), neto profitnu maržu, koeficijent zaduženosti te ocjenu financijskog rejtinga mjerit će se prema podacima iz Prijavnog obrasca i ostale prateće dokumentacije: podaci o solventnosti i poslovanju poduzetnika (BON PLUS), Financijska izvješća gospodarskih subjekata (bilanca stanja i račun dobiti i gubitka te za obrtnike prijavu poreza na dohodak).

Održivost

U kontekstu projekata koji se financiraju bespovratnim sredstvima EU, održivost projekta (eng. sustainability) označava nastavak djelovanja rezultata i ciljeva projekta nakon formalnog završetka, odnosno nakon završetka financiranja ugovornog tijela.

Donatoru, odnosno ugovornom tijelu, daje se do znanja da financira projekt čiji će rezultati utjecati na zajednicu u kojoj je projekt proveden i nakon njegova završetka. Tako će se ujedno osigurati trajnost i

dugovječnost pozitivnih promjena koje nastaju provedbom projekta, ali i osigurati da projekt bude smješten u kontekst i problematiku zajednice u kojoj se provodi.

Financijska održivost odgovara na pitanje hoće li prijavitelj osigurati sredstva za replikaciju projektnih rezultata, a katkad i aktivnosti nakon završetka projekta.

Vidjeli smo na što sve treba obratiti pozornost kod izrade projektnog prijedloga, a u idućem broju prikazati ćemo kako izgleda evaluacija projektnih prijedloga i na što posebno treba obratiti pozornost kod prijave projekata.